

Vejledning til kommunematrix

Regnearket "kommunematrix" indeholder en oversigt over kommunale ordninger for fokusmaterialerne: organisk affald, papir, pap, glas, emballageaffald af plast og metal samt for dagrenovation og storskrald.

Oplysningerne er fremskaffet via oplysninger fra kommunens regulativer og efterfølgende verificering ved interviews med kommuner og affaldsselskaber. Yderligere er oplysningerne kontrolleret ved check af hjemmesider for kommuner.

Ordningsbeskrivelserne er samlet i få og enkle kategorier for at sikre et overblik over status i kommunerne. Formålet er, at interesserede hurtigt kan finde frem til kommuner med relevante erfaringer, og derefter henvende sig direkte til de relevante kommuner for mere viden.

Ordningerne er opdelt efter haveboliger og etageboliger og kategoriseringen er baseret på de mest almindelige ordninger. Særligt for etageboliger kan det være en forholdsvis forsimplet beskrivelse, idet ordningerne her ofte er tilpasset de lokale forhold i et boligkompleks og dermed meget forskellige.

For hver kommune er desuden tilføjet et tekstfelt med nogle forklarende kommentarer.

Dagrenovation og organisk affald

Det er noteret, om afhentning af dagrenovation foregår ugentligt eller hver 14 dag. Hvis begge dele er krydset af, hentes dagrenovationen med forskellige frekvenser enten afhængig af årstiden eller i forskellige områder. Det kan også skyldes, at borgerne selv kan vælge mellem uge- eller 14 dages tømning. I så fald det er særskilt noteret under "Valgfrihed uge/14 dage".

Tilsvarende er det noteret, om kommunen har særskilt indsamling af organisk affald, samt om indsamlingen sker ugentligt eller hver 14 dag. Organisk affald kan være indsamlet til både bioforgasning og kompostering. Hvor det indsamles til kompostering, er det noteret i tekstfeltet.

Definition af ordninger for fokusmaterialer

For hver af fokusmaterialerne er det noteret, hvilke typer af ordninger, hver enkelt fraktion indsamles ved. Fraktionerne kan indsamles ved flere ordninger, hvoraf genbrugspladser typisk er en af dem. Derudover skelnes mellem henteordninger og bringeordninger, hvor henteordning er afhentning ved den enkelte bolig, mens bringeordning er enten miljøstation eller genbrugsplads.

For henteordninger skelnes mellem, om det er beholderafhentning eller ej. Hvis der er sat kryds i "beholder" afhentes materialerne i en fast beholder enten ved skel eller på standpladsen. Det kan også (i enkelte tilfælde) være tømning af kassetter eller afhentning af sæk i stativ.

Hvis der ikke er sat kryds i beholder, afhentes materialerne i en sæk eller bundet fra fortovet - enten sammen med storskrald eller sammen med andre af fokusmaterialerne. Det sker mest almindeligt i en kommunal ordning, men kan også ske via frivillige organisationer.

I forhold til bringeordninger defineres genbrugspladser som bemandede pladser, mens miljøstationerne er ubemandede – typisk kuber, bobler eller containere i det offentlige rum.

Det kan være vanskeligt at skelne mellem miljøstationer og henteordning hos etageboliger. Her er taget udgangspunkt i at, miljøstationer er opstillet/negravet på offentlig arealer, ved butikker e.lign. mens containere/beholdere, der er opstillet på etageboligernes egne arealer, er defineret som henteordning. Ofte er den kommunale ordning en kombination, hvorfor registreringen her kan være usikker.

Der er ikke data for, hvor mange miljøstationer og genbrugspladser, der findes i kommunerne. Kategorien miljøstationer kan derfor dække bredt – fra enkelte stationer på centrale områder til tætte net af miljøstationer i hele kommunen. En mere detaljeret viden om disse ordninger kræver flere oplysninger, end der kan læses i denne opgørelse.

Papir, pap, glas, metal og plast

For hver af fraktionerne er der angivet en indsamlingsfrekvens svarende til antal tømninger pr år. Det er taget udgangspunkt i den normale tømningfrekvens, og det skal nævnes, at det især for etageboliger kan være meget forskelligt, hvor ofte der tømmes – alt afhængig af behovet.

Hvor der ikke er krydset af ved beholder, vil henteordningen – som nævnt – typisk være via storskrald eller andre ordninger, hvor borgerne kan lægge ud til fortov. Igen vil beskrivelsen ofte være forsimplet i forhold til etageboliger, hvor nogle bebyggelser kan være omfattet af den almindelige storskraldsafhentning for haveboliger, mens andre har særskilte pladser og ofte en tilkaldeordning.

De enkelte fraktioner kan indsamles særskilt eller samlet i en beholder – f.eks. i flerkammerbeholdere. Det er markeret i en særlig kolonne "Flerkammerbeholder", om der er benyttet sådanne i indsamlingen, men det er ikke noteret, hvilke fraktioner, der indsamles i hvilke beholdere. Det er som regel noteret i tekstfeltet.

Metal og plast er her defineret som emballageaffald af metal og plast. Fraktionen varierer meget fra kommune til kommune. I flerkammerbeholdere er fraktionen ofte defineret som emballageaffald bredt set, mens det i miljøstationer typisk kun drejer sig om drikkevareemballage (dåser og flasker). Ved storskraldsindsamlinger er fraktionerne også ofte defineret lidt mere smalt som f.eks. rengjorte dunke og dåser af plast og metal.

Metal- og plastfraktionen kan også omfatte andre typer af småt plast- og metalaffald, mens det er ikke er medtaget, hvis indsamlingen alene omhandler de mere traditionelle storskraldsfraktioner som f.eks. havemøbler og cykler.

Sommerhuse og landzone

Ud over, at det er noteret, om der sker indsamling med flerkammerbeholdere, så er det også noteret, om der er særlige ordninger for sommerhuse og landzone. Hvor det er afkrydset, er det så vidt muligt beskrevet i tekstfeltet, men det skal nævnes, at det er en forholdsvis upræcis angivelse. Det er forskelligt, om kommuner har opgivet sommerafhentning i sommerhusområder som en særlig ordning for sommerhuse.

Tilsvarende kan f.eks. manglende miljøstationer i landområder være angivet som særlig ordning i nogle tilfælde, men ikke i andre. Det kan være en fordel, hvis kommuner selv sætter lidt flere ord på relevante ordninger for sommerhusområder og landzone, der er relateret særligt til genanvendelsesordningerne.

Storskald

Som det sidste er det noteret, hvordan storskald indsamles i kommunen. Der kan vælges mellem henteordning, som typisk er afhentning fra fortov eller opsamlingspladser ved etageboliger eller bringeordning til miljøstationer/genbrugspladser. Storskald indsamles sjældent via miljøstationer men altid via genbrugspladsen, idet kommuner er forpligtet til at stille en plads til rådighed. Det fremgår ikke af denne registrering, om pladsen ligger i kommunen eller uden for kommunen.

Endelig er det noteret, om storskaldindsamlingen er en tilkaldeordning. Ofte fungerer det ved, at der samles ind med en fast tømningfrekvens, som det er tilfældet, når det ikke er en tilkaldeordning. Storskaldsbilen/rne kører så kun ind til de adresser, der har bestilt via telefon eller internet. Men i nogle tilfælde er der ikke en fast indsamlingsfrekvens, og i så fald er der sat et kryds under antal tømninger.

Status

Oplysninger er indsamlet i oktober og november 2014 og er derfor alene udtryk for en status på dette tidspunkt. Der vil løbende ske udvikling i ordningerne, og i nogle tilfælde er konkrete planer nævnt i tekstfeltet, der gør, at opgørelsen f.eks. allerede om et år kan være forældet.